

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗΣ
ΣΤΑΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ & ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

ΕΣΠΑ
2007-2013

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η Πράξη "Εκπαίδευση Αλλοδαπών & Παλιννοστούτων Μαθητών" υλοποιείται μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος "Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση" και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Δράση: Επιμόρφωση εκπαιδευτικών και μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας
Υποδράση: Ενδοσχολική Επιμόρφωση, Επιστ.υπεύθυνη: Μαρία Λιακοπούλου

Διαπολιτισμική διάσταση στα προγράμματα διδασκαλίας

21 Μαρτίου, 4 & 18 Απριλίου 2013, 15:00-19:00

2^ο Γυμνάσιο Καισαριανής

Η ανάπτυξη διαπολιτισμικών διαστάσεων στα περιεχόμενα του Α.Π. προσφέρει σημαντικές ευκαιρίες στα παιδιά να συγκρίνουν, να αντιπαραβάλουν, να κατανοήσουν, και να εκτιμήσουν μια σειρά πολιτισμικών, θρησκευτικών, κοινωνικών πεποιθήσεων και πρακτικών και κατ' επέκταση μπορεί να συμβάλει στην εκτόνωση πιθανών μελλοντικών εντάσεων ανάμεσα σε ομάδες με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο.

Οι διαπολιτισμικές διαστάσεις είναι καλύτερα να αναπτύσσονται σε όλα τα μαθήματα και όχι να προστίθενται στο σχολικό πρόγραμμα σπουδών ως ξεχωριστό γνωστικό αντικείμενο. Επομένως, η διαμόρφωση ενός Α.Π. το οποίο αναγνωρίζει την πολιτισμική διαφορετικότητα όλων των μαθητών έχει ιδιαίτερη αξία, γιατί μπορεί να συμβάλλει στην προώθηση της αλληλοκατανόησης και της ειρηνικής συνύπαρξης όλων των μελών μιας πολυπολιτισμικής κοινωνίας.

Τα σχολεία, ανταποκρινόμενα στις προκλήσεις της διαπολιτισμικής παιδαγωγικής, μπορούν και οφείλουν να προωθούν τον αμοιβαίο σεβασμό με την ανάπτυξη διαπολιτισμικών διαστάσεων στο Α.Π, οι οποίες αναγνωρίζουν την πολυπολιτισμική κληρονομιά και διδάσκουν στοιχεία διαφορετικών πολιτισμών με ένα τρόπο που προάγει την αρμονική συμβίωση και ευνοεί την αλληλεπίδραση και την επικοινωνία.

Όπως επισημαίνει η Ανδρούσου (1996) «η *διαπολιτισμική διάσταση* στην εκπαιδευτική πρακτική είναι αφ' ενός η *συνειδητή παραδοχή* από τους συντελεστές της εκπαιδευτικής διαδικασίας (δασκάλους, μαθητές) ότι η πολιτισμική ποικιλία –με την έννοια της πολλαπλότητας των αναφορών, των πρακτικών, των καταβολών- είναι δομικό χαρακτηριστικό του σχολικού, όπως και του κοινωνικού χώρου, και στη συνέχεια ότι οι καινοτόμες παιδαγωγικές τεχνικές μπορούν όχι μόνο να τη λάβουν υπόψη τους αλλά και να τη χρησιμοποιήσουν σαν εμπλουτιστικό, δυναμικό στοιχείο της εκπαιδευτικής διαδικασίας» (σ. 20).

Η ενσωμάτωση διαπολιτισμικών διαστάσεων στα Α.Π. μπορεί να επιτευχθεί με πολλούς τρόπους (DET 1997: 2-3): α) Σε επίπεδο εκπαιδευτικού συστήματος, β) Σε επίπεδο σχολείου, γ) Σε επίπεδο σχολικής τάξης.

Το γενικότερο πλαίσιο της εκπαιδευτικής λειτουργίας καθορίζεται από μία σειρά παραγόντων, όπως για παράδειγμα από τους πολιτισμικούς και κοινωνικο-οικονομικούς παράγοντες της οικογένειας, το σχολικό κλίμα, τις προσδοκίες των δασκάλων, τις εμπειρίες και τα βιώματα των μαθητών. Επομένως, χρειάζεται ένα Α.Π. που λαμβάνει υπόψη: το μαθησιακό στυλ, τη συναισθηματική νοημοσύνη και τις εμπειρίες του κάθε μαθητή

ξεχωριστά· τη στοχαστικοκριτική σκέψη ως κλειδί της μάθησης· τη διαρκή αξιολόγηση των στάσεων, αξιών, προτεραιοτήτων και γνώσεων των μαθητών.

Η έλλειψη αναγνώρισης των πολιτισμών που φέρουν στο σχολείο τα παιδιά με διαφορετικό εθνοπολιτισμικό υπόβαθρο, σε συνδυασμό με την έλλειψη κατάλληλου Α.Π, διδακτικού υλικού, δίγλωσσων εκπαιδευτικών, καθώς επίσης και κατάλληλης εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών για να μπορούν να ανταποκριθούν στις ανάγκες των πολιτισμικά διαφορετικών μαθητών, αποτελούν κάποια από τα μεγάλα προβλήματα που ενδέχεται να εμποδίζουν την ομαλή εξέλιξη της προσωπικότητάς τους και την παροχή ίσων εκπαιδευτικών ευκαιριών.

Βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσσα

- Ανδρούσου, Α. (1996) Διαπολιτισμική διάσταση στην εκπαιδευτική πρακτική, στο: *Το πολύχρωμο σχολείο. Μια εμπειρία Διαπολιτισμικής εκπαίδευσης μέσα από την τέχνη*, Κέντρο Παιδαγωγικής και Καλλιτεχνικής Επιμόρφωσης «Σχεδία», Αθήνα, Νήσος, σ. 11-23.
- Βρεπτός, Γ., Καψάλης, Α. (1997) *Αναλυτικό Πρόγραμμα, σχεδιασμός-αξιολόγηση-αναμόρφωση*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα.
- Γεωργογιάννης, Π. (2002) *Θεωρία και πρακτικές προσεγγίσεις για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας*, Αχαϊκές εκδόσεις.
- Γκόβαρης, Χ. (2001) *Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση*, Αθήνα, Ατραπός.
- Δαμανάκης, Μ. (1998) *Η Εκπαίδευση των Παλιννοστώντων και Αλλοδαπών Μαθητών στην Ελλάδα. Διαπολιτισμική Προσέγγιση*, Αθήνα, Gutenberg.
- Ευαγγέλου, Ο. & Κάντζου, Ν. (2008) *Δι@δίκτυο κ@ι Δι@πολιτισμική Εκπ@ίδευση. Δι@δικτυ@κές, Δι@θεμ@τικές Δρ@στηριότητες γι@ το Δημοτικό Σχολείο*, Αθήνα, Εκδόσεις Ταξιδευτής.
- Ευαγγέλου, Ο. & Δελή, Ε. (2010) *Σχολείο: μια ζεστή αγκαλιά για όλου του κόσμου τα παιδιά*, Αθήνα, Εκδόσεις Ταξιδευτής.
- Ευαγγέλου, Ο. (2007) *Διαπολιτισμικά Αναλυτικά Προγράμματα*, Αθήνα, Εκδόσεις Τυπωθήτω – Γ. Δαρδανός.
- Ευαγγέλου Ο., Κάντζου Ν. (2005) *Πολυπολιτισμικότητα και Εκπαιδευτικός Ρατσισμός. Σχέδια εργασίας για το Νηπιαγωγείο το Δημοτικό Σχολείο*, Αθήνα, Δίπτυχο.
- Ματσαγγούρας, Η. (2002) *Η Διαθεματικότητα στη Σχολική Γνώση. Εννοιοκεντρική Αναπλαισίωση και Σχέδια Εργασίας*, Αθήνα, εκδ. Γρηγόρη.
- Παλαιολόγου, Ν., Ευαγγέλου, Ο. (2003) *Διαπολιτισμική Παιδαγωγική. Εκπαιδευτικές, Παιδαγωγικές και Διδακτικές προσεγγίσεις*, Αθήνα, Ατραπός.

- Πανταζής, Β. (2004^α) Πολυπολιτισμικό Curriculum-πολυπολιτισμικός εκπαιδευτικός, στο: Μπαγάκης, Γ. (επιμ.) *Ο εκπαιδευτικός και το αναλυτικό πρόγραμμα*, Αθήνα, Μεταίχμιο, σ. 264-274.
- Φλουρή, Γ., Ιβρίντελη, Μ. (2000) Η εικόνα των βαλκάνιων γειτόνων μας στο αναλυτικό πρόγραμμα, στα σχολικά εγχειρίδια και στα βιβλία δασκάλου του ελληνικού δημοτικού σχολείου, στο: Καψάλης, Α. κ.ά. (επιμ.), *Η εικόνα του «άλλου» / γείτονα στα σχολικά βιβλία των βαλκανικών χωρών*, Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου, Αθήνα, Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός.
- Χρυσάφιδης, Κ. (2004) Το ελληνικό σχολείο και η συζήτηση γύρω από τα ανοιχτά και κλειστά αναλυτικά προγράμματα, στο: Μπαγάκης, Γ. (επιμ.) *Ο εκπαιδευτικός και το αναλυτικό πρόγραμμα*, Αθήνα, Μεταίχμιο, σ. 77-90.
- Χρυσάφιδης, Κ. (2002) *Βιωματική – Επικοινωνιακή Διδασκαλία. Η Εισαγωγή της Μεθόδου Project στο Σχολείο*, Αθήνα, Gutenberg.

Ξενόγλωσση και μεταφράσεις

- Bullivant, B. (1997) Προς μια ριζοσπαστική πολυπολιτισμικότητα: ανάλυση των τάσεων στο αναλυτικό πρόγραμμα και στον εκπαιδευτικό σχεδιασμό, στο: Modgil, S. (et al), *Πολυπολιτισμική εκπαίδευση. Προβληματισμοί-Προοπτικές*, (επιμ.) Ζώνιου-Σιδέρη, Α., Χαραμής, Π., Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, σ. 65-88.
- Coulby, D. (1997) European Curricula, Xenophobia and Warfare, *Comparative Education*, Vol. 33, No. 1, pp. 29-41.
- DET (1997) *Multicultural Education. Curriculum Support Paper*, Australian Capital Territory, Department of Education and Training and Children's, Youth & Family Services Bureau.
- Lynch, J. (1983) *The Multicultural Curriculum*, London, Billing & Sons Ltd.
- Sanchez, T. (1998) Multiculturalism: Practical Considerations for Curricular Change, in: Schultz, F. (ed.), *Annual Editions, Multicultural Education 97/98*, Connecticut, Guilford, Dushkin/Mc Graw Hill-Sluice Dock.